

ΔΥΟ ΟΜΙΛΙΕΣ

Τὸ Σοσιαλιστικὸ Κέντρο τῆς Ἀθήνας, θέλοντας νὰ δώσει τέλεια σοσιαλιστικὴ συνείδηση στοὺς ἐργάτες, καὶ νὰ τοὺς κεντρίσει τῇ σκέψει γιὰ πλατύτερους δρόμους, διοργάνωσε καὶ φέτος τὶς τόσο ἀποτελεσματικὰ μορφωτικὰ ὁμιλίαι. Ἀπὸ τίς τόσες ὁμιλίαι ποὺ γενήκανε σημειώνουμε δὴν πέρα, τίς δύο τελευταῖες, τῶν φίλων δημοτικιστῶν Π. Παβλίδη καὶ Λέοντα Κουζούλα.

Ὁ Παβλίδης ἔχοντας γιὰ θέμα τῆς «σοσιαλιστικῆς ἀγωγῆς», μίλησε μὲ τί μέσα μπορεῖ ἕνας ἐργάτης νὰ γίνῃ ἀληθινὸς σοσιαλιστὴς, καὶ ὅχι σοσιαλιστὴς τῆς μόδας. Τί πρέπει νὰ ζητήσει καὶ πῶς θὰ καταφέρει νὰ μετατρέψῃ τὴ σημερινὴ κεφαλαιοκρατικὴ κοινωνία, σὲ κοινωνία σοσιαλιστικὴ. Μὲ τὴ σοσιαλιστικὴ μόρφωση καὶ μὲ τὴν ὁργάνωσιν, τόνισε. Μὲ τὴν πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὴ ὁργάνωσιν τοῦ προλεταριάτου γιὰ τὴν κατάχρησιν τῆς ἐξουσίας καὶ τὴν ἐθνικοποίηση τῶν μέσων τῆς παραγωγῆς, ποὺ θὰ γίνῃ μὲ τὴ συνειννόησιν καὶ συνεργασίαν ὅλων τῶν ἐργατῶν τοῦ κόσμου. Μὰ, πρὶν ἀπ' τὴ θετικὴ μόρφωσιν, εἶπε ὁ φίλος Παβλίδης, πῶς χρειάζεται καὶ μιὰ ἀρνητικὴ. Ἡ ἀρνητικὴ μόρφωσις, ποὺ θὰ κάνει τὸν ἐργάτη νὰ ρίξῃ ἀπὸ πάντι του ὅλες τὶς γλωσσικὰς, ψευτοπατριωτικὰς, ψευτοθρησκευτικὰς καὶ θρησκευτικὰς προλήψεις ποὺ εἶναι οἱ πειρὸ βαρεῖες ἀλυσίδες ποὺ τὸν σφιχτοδέουν μὲ τὸ σημερινὸ καπιταλιστικὸ καθεστῶς καὶ δὲν τὸν ἀφήνουν ν' ἀνοίξῃ τὰ χέρια του, νὰ δείξῃ τὴ γροθιά του καὶ νὰ ζητήσῃ καὶ αὐτὸς τὸ δικίον του.

Τόνισε κατόπιν γιὰ τί πάλι στὴν οἰκονομικὴ ὁργάνωσιν πρέπει νὰ συμβαδίζῃ καὶ ἡ πολιτικὴ.

Γιατί μὲ τὴν πολιτικὴ ὁργάνωσιν δὲ θὰ περιμένουμε μὲ στασιμώμενα τὰ χέρια τῇ μέρᾳ ποὺ θάμαςτε ἀρκετὰ δυνατοὶ γιὰ ν' ἀποχτήσουμε τὸν τελικὸ σκοπὸ μας. Ἀνάλογα μὲ τὴ δύναμίν μας καὶ μὲ τὴν ἀύξησιν τῆς δυναμειῶς μας, θὰ διεκδικούμε καὶ θὰ παίρνουμε ἀπὸ τὴν ἀστικὴν κοινωνίαν ὠφελήματα ποὺ θὰ μᾶς καλυτερεύουν τὴ θέσιν. Μόνο μὲ τὴν πολιτικὴ ὁργάνωσιν ποὺ θὰ ποδηγετῇ καὶ τίς οἰκονομικὰς ὁργανώσεις θὰ κατορθώσουμε νὰ λευτερωθούμε ἐμεῖς οἱ σημερινοὶ σκλάβοι ἀπὸ τὰ νύχια τοῦ κεφαλαιοκρατισμοῦ καὶ νὰ χαροῦμε λεύτεροι καὶ εὐτυχημένοι τὴ ζωὴ, ποὺ μᾶς τὴν ἔχει ἀλλοσποδεδεμένη ἡ ἀμορφωσιά — καὶ μόνον ἡ ἀμορφωσιά μας.

Ὁ φίλος Λέων Κουζούλας μὲ θέμα «Ὁ Σοσιαλισμὸς καὶ τὰ γράμματα» μίλησε γιὰ τὴν ἐπίδρασιν ποῦναι ἡ φιλολογία στὸ λαὸ, ἂν ἔχουμε σοσιαλιστικὴ φιλολογία, ἂν ὁ σοσιαλισμὸς πνίγῃ τὴν τέχνην, ὅπως ἰσχυρίζονται πολλοί, καὶ ἂν ὁ τεχνίτης πρέσῃ νῦναι ἀποκλειστικὰ σοσιαλιστὴς στὰ ἔργα του. Ὁ τεχνίτης δὲν εἶναι καμμιά ἀνάγκη νῦναι ἀποκλειστικὰ σοσιαλιστὴς, εἶπε, φτάνει νῦναι ἐπαναστάτης στὸ ἔργο του. Φτάνει νὰ χτυπάει τίς λογικῶ-λογικῶς προλήψεις ποὺ λιμνάζουν στὴ σημερινὴ ἀστικὴν κοινωνίαν καὶ ποὺ κατάντησαν τὴ ζωὴ ἕνα ἀπέθαντο βουρκοτόπι. Ὁ Ἴψεν, ποὺ ὅλοι οἱ σοσιαλιστὲς τὸν ἀγκαλιάζουν, δὲν εἶταν σοσιαλιστὴς μὰ μὲ τὸ ἔργο του βγάζει τίς τοῖμας ἀπ' τὰ μάτια τοῦ λαοῦ, τοῦ δίνει τὸ φῶς τοῦ γήλιου καὶ προετοιμάζει τὴ στράτα στὸ σοσιαλιστὴ γιὰ νὰ τοῦ δώσῃ νὰ ξανανοῖξῃ ὅτι γρήγορα θὰ γλυκοχαράξῃ καὶ γι' αὐτόν. Τὸ ἴδιο καὶ ὁ Τολστόι, ὁ Δοστογιέφσκι ποὺ ξυπνήσανε τίς κοιμισμένες μύξες τῶν μουζίκων. Ὁ τεχνίτης φτάνει νῦναι ἰδεολόγος σοσιαλιστὴς, δὲν εἶναι καμμιά ἀνάγκη νὰ παίζει καὶ τὸ ρόλο τοῦ militant, τοῦ ὁργανωτοῦ.

Ὅσο γιὰ τὸ, ἂν ὁ Σοσιαλισμὸς πνίγῃ τὴν Τέχνην, εἶχε ἀντίθετη γνώμη ἀπὸ τοὺς φίλους τῶν Γραμμάτων, ὅπως καὶ ὅλοι οἱ φιλόλογοι-σοσιαλιστὲς ποὺ δὲν τοὺς ἔχει χτυπήσει κατὰμυαλα ἡ αἰσθητικὴ. Σὲ μιὰ σοσιαλιστικὴ πολιτεία ποὺ ὅλος ὁ λαὸς θάχει τὴν ἀπαιτούμενη μόρφωσιν, καὶ ὁ ἀγνὸς τεχνίτης θὰ πάρῃ τὴν ἀρετούμενη θέσιν του. Μὰ ὡς ποὺ νῦναι αὐτὴ ἡ μέρα, τονίζουμε μεῖς, χρὸς τοῦ καίθε τεχνίτη, ποῖναι προλεταρίως καὶ αὐτὸς, καὶ μιὰ ποὺ ἡ μετριότητα βασιλεύει ἐδῶ πέρα καὶ ποὺ τέχνη εἶναι τὸ πρῶτο πυροτεχνικὸ πατριωτικὸ δρᾶμα γιὰ ἡ πρώτη τυχαία διύλεξιν, χρὸς του εἶναι νὰ ἐργαστῇ γιὰ τὸ ξύτημα τοῦ λαοῦ του, γιὰ τὸ γκρέμισμα τοῦ σημερινοῦ σάτιου καθεστώτος.

Μήπως ἔχουν ἀντίθετη γνώμη οἱ μεγάλοι τεχνίτες τοῦ τύπου μας;

ΠΑΝΟΣ ΤΡΑΤΑΣ

TRILUSSA

Ο ΘΑΝΑΤΟΣ ΤΟΥ ΛΙΟΝΤΑΡΙΟΥ

Ὅταν πέθανε ὁ Λέοντας, ἔνας ποντικὸς ποὺ τάρῃζε πάντα ν' ἀνακατώνεται μέσα στοὺς φιλολογικοὺς κύκλους, γιὰ νὰ φαντάξῃ καὶ τούτῃ τὴ φορὰ στὸ Κοινὸ τῶν τετραπύδων, σηκώθηκε καὶ ἀπάγγειλε ἕνα λογιτερό σοννέτο, ποὺ τὸ εἶχε ἀντιγράψῃ ἀπὸ κάπου ἄλλου.

Σ' ὅλα τὰ ζῶα ποὺ μαζώχτηκανε νὰ κλάψουν τὸ νεκρό, ἤρθε τότες ἡ μανία νὰ ποζάρουν γιὰ ποιητάδες. Ὡς καὶ τὸ Μερμήγκι εἶπε ἕνα τραγοῦδι πάνου στὴν παλιὰ φίλιαν ποὺ εἶχε μὲ τὸ λιοντάρι. Ὁ ψύλλος, καὶ αὐτὸς ἀκόμη, γιὰ νὰ πιστέψουνε οἱ ἄλλοι πῶς εἶτανε, μαθίες, φίλος μὲ τὸ μακαρίτη, τραγοῦδῃσε τὴν ταρντέλλα!

Μονάχα ὁ Γάϊδαρος καθότανε παράμερα, καὶ κοίταζε κείνη τὰ ζῶα μὲ μάτις δακρυσμένα ποὺ γυάλιζαν στὸν ἥλιο, χωρὶς νὰ μπορεῖ λέξῃ νὰ ξεστομίσει.

— Πῶς κάθασαι ἔτσι σὰ χάλας; τοῦ κάνει ὁ γριλλὸς. Οὔτε ἕνα τετραστίχο δὲν εἶσαι ἄξιος νὰ πῇς;

— Ἄντε ἀπὸ δῶ!! Μὴ μὲ σκοτίζεις, σὲ παρκαλλῶ. ἀπάντησε ὁ Γάϊδαρος. Ἐγώ, δόξῃ στὸ Θεό, δὲ συναναστρέφουμε τὸν κόσμον αὐτὸ τὸ φιλολογικόν. ποὺ ἐξωτερικεύει τὴ ψυχήν του καὶ τὰ δακρυά του μὲ ρίμες. Ὅχι! Ἐγώ εἰμαι πρὸ συμαζωμένους, χωρὶς νὰ ζητάω τὴ ρίμα, κλαίω μὲ τὴν καρδιά μου, καὶ μένω Γάϊδαρος σὲν πρῶτα!

Κ. ΤΡΙΚΟΓΛΙΔΗΣ